

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Mới đây, Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định số 628/QĐ-TTg ngày 20 tháng 5 năm 2022 về việc phê duyệt Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030, đặt ra mục tiêu xây dựng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại, ngang tầm Hải quan các nước phát triển trên thế giới, dẫn đầu trong thực hiện Chính phủ số, với mô hình Hải quan thông minh. Ngành Hải quan nâng cao chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp trong thực hiện thủ tục hải quan, quản lý hải quan và thu thuế hiệu quả, tạo thuận lợi cho hoạt động thương mại, du lịch, tạo môi trường xuất nhập khẩu minh bạch, công bằng, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, đảm bảo an ninh an toàn xã hội và bảo vệ lợi ích chủ quyền quốc gia.

Trong đó, tiếp tục xây dựng nền tảng pháp luật về Hải quan hiện đại, đảm bảo cơ sở pháp lý đầy đủ cho việc xây dựng, triển khai mô hình hải quan thông minh và thực hiện nhiệm vụ đầu mối kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa nhập khẩu tại cửa khẩu. Đến năm 2025, Hải quan Việt Nam hướng tới môi trường phi giấy tờ trong quản lý nhà nước về hải quan. Đến năm 2030, 100% chứng từ thuộc hồ sơ hải quan đối với các loại hình cơ bản được chuyển sang dạng dữ liệu điện tử, tiến tới được số hóa...

Để đạt được các mục tiêu nêu trên đặt ra trong Chiến lược phát triển Hải quan Việt Nam giai đoạn từ nay đến năm 2030, hiện nay ngành Hải quan đang tích cực triển khai Kế hoạch cải cách phát triển hiện đại hóa đến năm 2025 theo Quyết định của Bộ trưởng Bộ Tài chính. Việc triển khai Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 và Kế hoạch cải cách phát triển hiện đại hóa đến năm 2025 đòi hỏi toàn ngành Hải quan tập trung thực hiện với sự quyết tâm cao độ, trí tuệ, năng lực trình độ của đội ngũ cán bộ công chức Hải quan, đồng thời cần có sự quan tâm chỉ đạo của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Bộ Tài chính; sự phối hợp chặt chẽ của các cấp các ngành địa phương; đặc biệt là sự ủng hộ, đồng thuận của cộng đồng doanh nghiệp, người dân và dư luận xã hội.

Tạp chí Hải quan là cơ quan ngôn luận của Tổng cục Hải quan thuộc Bộ

Tài chính được thành lập vào tháng 5/1990 và lần đầu tiên ra mắt bạn đọc vào đầu năm 1991, đến nay đã có truyền thống 32 năm xây dựng và phát triển. Năm 1999, Tạp chí Hải quan được nâng cấp thành Báo Hải quan, xuất bản số đầu tiên vào ngày 04/01/1999. Sau 22 năm xuất bản Báo Hải quan, thực hiện quy hoạch, sắp xếp báo chí của Chính phủ, đầu năm 2021, Báo Hải quan chuyển đổi thành Tạp chí Hải quan. Tạp chí Hải quan (bộ mới) xuất bản vào ngày 01/01/2021 theo Giấy phép hoạt động báo chí số 459/GP-BTTTT ngày 22/10/2020 của Bộ Thông tin và Truyền thông.

Tạp chí Hải quan có chức năng, nhiệm vụ thông tin chuyên sâu, chuyên ngành về hoạt động quản lý nhà nước về hải quan, hoạt động kinh tế, xuất nhập khẩu, quản lý tài chính - ngân sách, chống buôn lậu, gian lận thương mại; cơ chế chính sách có tác động đến xuất nhập khẩu; kinh nghiệm quản lý của Hải quan các nước trên thế giới; giới thiệu đăng tải kết quả nghiên cứu khoa học, tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận; tham gia tư vấn, phản biện chính sách về lĩnh vực hải quan.

Tạp chí Hải quan có các ấn phẩm: Tạp chí Hải quan bản in xuất bản 2 kỳ/tuần; Tạp chí điện tử Hải quan Online (sau đây gọi là Tạp chí Hải quan điện tử) tại địa chỉ: www.haiquanonline.com.vn. Tạp chí Hải quan điện tử có 3 Chuyên trang: Chuyên trang tiếng Anh Customsnews (www.english.haiquanonline.com.vn); Chuyên trang “Doanh nghiệp và Hải quan” (www.dnhq.haiquanonline.com.vn) và Chuyên trang “Hải quan Videos” (www.videos.haiquanonline.com.vn).

Đối tượng bạn đọc chính của Tạp chí Hải quan là cán bộ, công chức ngành Hải quan, ngành Tài chính, các cơ quan quản lý nhà nước, cơ quan ngoại giao, tham tán thương mại, các tổ chức kinh tế, văn hóa tại Việt Nam, các hiệp hội doanh nghiệp, các doanh nghiệp xuất nhập khẩu, các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài tại Việt Nam, khách du lịch, khách xuất nhập cảnh, các cơ sở đào tạo, nghiên cứu và công chúng quan tâm.

Công tác cải cách hiện đại hóa Hải quan là vấn đề kinh tế xã hội lớn, có tác động đến quyền và lợi ích của doanh nghiệp, người dân và xã hội. Do đó đây là

vấn đề được báo chí và dư luận xã hội rất quan tâm. Mặt khác, hiện nay báo chí và công chúng dư luận xã hội chưa thực sự hiểu đầy đủ, sâu sắc về ngành Hải quan, đặc biệt trong giai đoạn cải cách hiện đại hóa một cách mạnh mẽ như hiện nay. Nếu được công chúng nắm bắt, hiểu rõ, chia sẻ, ủng hộ, đồng thuận sẽ góp phần giúp ngành Hải quan thực hiện thành công tiến trình cải cách phát triển hiện đại hóa theo mục tiêu đề ra của Chiến lược phát triển ngành Hải quan đến năm 2030.

Để nâng cao sự hiểu biết, nhận thức, thái độ của công chúng đối với ngành Hải quan, cơ quan ngôn luận của ngành Hải quan là Tạp chí Hải quan đóng vai trò quan trọng trong hoạt động truyền thông.

Xuất phát từ thực tế nêu trên, đặt ra sự cần thiết nghiên cứu đánh giá hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan của Tạp chí Hải quan, từ đó đề xuất giải pháp nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan thúc đẩy ngành Hải quan trong tiến trình cải cách hiện đại hóa. Đây là nhiệm vụ nghiên cứu mới được đặt ra phù hợp với bối cảnh ngành Hải quan trong những năm đầu triển khai Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 và Kế hoạch Cải cách, phát triển và hiện đại hóa ngành hải quan đến năm 2025.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Qua khảo sát cho thấy, có rất ít đề tài nghiên cứu về vai trò, nhiệm vụ của báo chí đối với vấn đề cải cách hiện đại hóa ngành Hải quan.

1. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Tổng cục Hải quan mã số 06-N2009 “Nâng cao năng lực thông tin truyền thông của ngành Hải quan” của nhóm nghiên cứu của Báo Hải quan, chủ nhiệm đề tài Đào Hồng Lê.

2. Luận văn thạc sĩ “Hoạt động truyền thông của ngành Hải quan trong tiến trình hiện đại hóa Hải quan Việt Nam” (năm 2013), tác giả Hoàng Anh Vinh.

Cả 2 công trình nghiên cứu trên đây đã được thực hiện cách đây từ 10-14 năm, hiện nay tình hình cải cách phát triển hiện đại hóa của ngành Hải quan và xu thế báo chí truyền thông đã có nhiều thay đổi. Công tác truyền thông của các cơ quan hành chính Nhà nước, trong đó có ngành Hải quan và của Tạp chí Hải quan cũng đã có chuyển biến so với trước.

3. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Tổng cục Hải quan năm 2021 mã số: TCHQ/ĐT/2021-16: “Một số giải pháp đổi mới phương thức tuyên truyền, hỗ trợ pháp luật Hải quan trong bối cảnh quản lý hải quan hướng tới mô hình thông minh” tập trung nghiên cứu về các phương thức tuyên truyền hỗ trợ pháp luật của các đơn vị chuyên môn, không tiếp cận nghiên cứu về góc độ hoạt động báo chí chuyên nghiệp.

Qua khảo sát chưa có công trình nghiên cứu nào đi sâu đánh giá về hoạt động truyền thông của Tạp chí Hải quan đối với vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan. Vì vậy cần thiết có công trình nghiên cứu chuyên sâu để đánh giá thành công, hạn chế về hoạt động truyền thông của Tạp chí Hải quan trong giai đoạn cải cách hiện đại hóa hiện nay của ngành Hải quan gắn với việc thực hiện Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 theo phê duyệt tại Quyết định 628/QĐ-TTg ngày 20/5/2022 của Thủ tướng Chính phủ.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu:

Mục đích nghiên cứu của Đề tài là đánh giá thực trạng của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan, đề xuất giải pháp nâng cao và phát huy tốt hơn vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan, góp phần thúc đẩy tiến trình cải cách hiện đại hóa Hải quan Việt Nam trong bối cảnh thực hiện Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 và Kế hoạch Cải cách, phát triển và hiện đại hóa ngành hải quan đến năm 2025.

4.2. Nhiệm vụ nghiên cứu:

- Nghiên cứu lý luận và thực tiễn về vai trò, chức năng, nhiệm vụ báo chí trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa hải quan.
- Khái quát hoạt động truyền thông của Hải quan một số nước.
- Đánh giá thực trạng của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan.
- Đề xuất giải pháp nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan trong

hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa hải quan trong bối cảnh thực hiện Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 và Kế hoạch Cải cách, phát triển và hiện đại hóa ngành hải quan đến năm 2025.

4. Đối tượng, phạm vi, phương pháp nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu là hoạt động truyền thông trong cải cách hiện đại hóa Hải quan của Tạp chí Hải quan trong giai đoạn hiện nay.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Phạm vi thời gian: Từ năm 2021 đến nay.
- Phạm vi nghiên cứu: Nghiên cứu khái quát hệ thống cơ sở lý luận và tổng quan về vai trò, chức năng, nhiệm vụ của báo chí trong các lĩnh vực kinh tế xã hội, trong đó có vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan. Tập trung nghiên cứu về hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan của Tạp chí Hải quan.

4.3. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp phân tích tài liệu
- Phương pháp phân tích nội dung thông điệp báo chí
- Phương pháp thống kê, so sánh
- Phương pháp điều tra xã hội học bằng bảng hỏi

5. Những điểm mới của đề tài

- Hệ thống hóa lý luận cơ bản về truyền thông đại chúng đối với các lĩnh vực kinh tế- xã hội, trong đó có vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan trong bối cảnh hiện nay.

- Khái quát hoạt động truyền thông báo chí ở Hải quan một số nước, rút ra các bài học kinh nghiệm và khả năng áp dụng cho Việt Nam;

- Phát hiện, rút ra những thành công và hạn chế của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan.

- Đề xuất giải pháp mới đối với cơ quan báo chí của ngành nhằm thực hiện tốt hơn nữa vai trò cơ quan ngôn luận của Tổng cục Hải quan trong bối cảnh cải cách hiện đại hóa Hải quan mạnh mẽ hiện nay, góp phần xây dựng hình ảnh của Ngành chuyên nghiệp, hiện đại trong công chúng và xã hội.

6. Ý nghĩa của đề tài

6.1. Ý nghĩa khoa học: Hệ thống hóa cơ sở lý luận cơ bản về chức năng, vai trò của báo chí; về vai trò của báo chí đối với vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan; đánh giá thực trạng của Tạp chí Hải quan trong truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn: Đề xuất giải pháp nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan. Đây là nhiệm vụ nghiên cứu mới được đặt ra phù hợp với bối cảnh ngành Hải quan trong những năm đầu triển khai Chiến lược phát triển Hải quan đến 2030 theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và Kế hoạch Cải cách, phát triển và hiện đại hóa ngành hải quan đến năm 2025 theo quyết định của Bộ Tài chính. Từ đó góp phần định hướng dư luận, tạo sự đồng thuận trong xã hội trong tiến trình cải cách hiện đại hóa Hải quan.

7. Bố cục của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục và tài liệu tham khảo, đề tài được kết cấu thành 3 chương như sau:

Chương 1: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan

Chương 2: Thực trạng truyền thông của Tạp chí Hải quan về cải cách hiện đại hóa Hải quan

Chương 3: Một số giải pháp và kiến nghị nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan trong truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan giai đoạn hiện nay.

CHƯƠNG 1: MỘT SỐ VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN LIÊN QUAN ĐẾN HOẠT ĐỘNG TRUYỀN THÔNG TRONG CẢI CÁCH HIỆN ĐẠI HÓA HẢI QUAN

1.1. Một số khái niệm và lý luận cơ bản về báo chí, truyền thông và cải cách hiện đại hóa Hải quan

1.1.1. Báo chí

Theo Luật Báo chí số 103/2016/QH13 ngày 5/4/2016, điều 1: “Báo chí là sản phẩm thông tin về các sự kiện, vấn đề trong đời sống xã hội thể hiện bằng chữ viết, hình ảnh, âm thanh, được sáng tạo, xuất bản định kỳ và phát hành, truyền dẫn tới đông đảo công chúng thông qua các loại hình báo in, báo nói, báo hình, báo điện tử.” Theo Luật Báo chí, điều 4: Báo chí là cơ quan ngôn luận của các tổ chức đảng, cơ quan nhà nước, tổ chức xã hội, là diễn đàn của nhân dân.

1.1.2. Truyền thông

Truyền thông là một quá trình diễn ra theo trình tự tuyến tính thời gian, trong đó bao gồm các yếu tố chính gồm: *Nguồn/Thông điệp/Kênh truyền thông/ Người nhận/Phản hồi/Hiệu lực, hiệu quả.*

1.1.3. Chức năng, vai trò, tác động của báo chí

Chức năng đầu tiên - chức năng khởi nguồn và là một trong những chức năng cơ bản của báo chí là *chức năng thông tin*. Tiếp đó là *chức năng giáo dục tư tưởng*. Và *chức năng quản lý, giám sát và phản biện xã hội*.

1.1.4. Cải cách hiện đại hóa Hải quan

Theo Tổ chức Hải quan thế giới (WCO) thì cải cách, hiện đại hóa hải quan bao gồm công tác cải tiến quản lý, hoạt động, trách nhiệm, liêm chính hải quan và hệ thống kiểm soát và lập kế hoạch.¹

Luật Hải quan số 54/2014/QH13, tại điều 3- *Chính sách về hải quan* quy định: *Nhà nước Việt Nam tạo điều kiện thuận lợi về hải quan đối với hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu, xuất cảnh, nhập cảnh, quá cảnh lãnh thổ Việt Nam. Xây*

¹World Customs Organization, Policy Commission 34th session (1995), Customs Reform and Modernization Program, Items VII on the Agenda, tr.5

dựng Hải quan Việt Nam trong sạch, vững mạnh, chuyên nghiệp, hiện đại, hoạt động minh bạch hiệu lực, hiệu quả.

Tại Luật Hải quan, Điều 8 - *Hiện đại hóa quản lý hải quan quy định: 1. Nhà nước ưu tiên đầu tư thiết bị kỹ thuật, phương tiện hiện đại, công nghệ tiên tiến để bảo đảm hiệu quả quản lý hải quan; khuyến khích tổ chức, cá nhân tham gia phát triển công nghệ và phương tiện kỹ thuật tiên tiến để bảo đảm áp dụng phương pháp quản lý hải quan hiện đại. Tổ chức, cá nhân hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu có trách nhiệm tham gia xây dựng, thực hiện giao dịch điện tử và thủ tục hải quan điện tử... ”.*

Như vậy, có thể đưa ra khái niệm cải cách hiện đại hóa Hải quan Việt Nam là đổi mới toàn diện công tác quản lý bao gồm thể chế chính sách, đơn giản hóa quy trình thủ tục, đổi mới tổ chức bộ máy nguồn nhân lực, áp dụng phương pháp quản lý mới và công nghệ trang thiết bị hiện đại vào các hoạt động nghiệp vụ Hải quan.

Hoạt động truyền thông của Tạp chí Hải quan trong cải cách hiện đại hóa Hải quan giai đoạn hiện nay là việc Tạp chí Hải quan thực hiện chức năng, khẳng định vai trò của báo chí, từ đó tác động tới công chúng, đóng góp vào tiến trình cải cách hiện đại hóa của ngành Hải quan.

1.2. Tổng quan về cải cách hiện đại hóa của Hải quan Việt Nam giai đoạn hiện nay

Trong thời gian qua, dưới sự chỉ đạo của Chính phủ và Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan nỗ lực thực hiện và đạt được những kết quả tích cực trong công cuộc cải cách hiện đại hóa nhằm đơn giản hóa thủ tục hải quan, hỗ trợ doanh nghiệp thực hiện thủ tục xuất nhập khẩu, nâng cao chỉ số giao dịch thương mại qua biên giới và năng lực cạnh tranh quốc gia. Trong nhiều năm qua, Tổng cục Hải quan đã được Chính phủ, các Bộ, Ngành và cộng đồng doanh nghiệp đánh giá là một trong những cơ quan Nhà nước đi đầu trong cải cách hiện đại hóa. Năm 2021 là năm thứ 6 liên tiếp Tổng cục Hải quan đứng đầu trong khối Tổng cục và tương đương thuộc Bộ Tài chính về Chỉ số cải cách hành chính.

Ngành Hải quan đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số nhằm hỗ trợ và tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp trong quá trình làm thủ tục hải quan. Đến nay, 100% thủ tục hải quan cơ bản đã được tự động hóa, 100% Cục Hải quan, Chi cục hải quan thực hiện thủ tục hải quan điện tử với 99,65% doanh nghiệp tham gia.

Công tác cải cách hành chính của Tổng cục Hải quan đã có sự phát triển vượt bậc, qua đó góp phần tạo môi trường kinh doanh bình đẳng, minh bạch, thông thoáng, cắt giảm chi phí cho doanh nghiệp. Tổng cục Hải quan đã đẩy mạnh cung cấp dịch vụ công trực tuyến với 162 dịch vụ công trực tuyến toàn trình (chiếm 72% tổng số thủ tục hành chính do cơ quan Hải quan thực hiện) và 62 dịch vụ công trực tuyến một phần, tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp và người dân.

Tổng cục Hải quan đã thực hiện tốt vai trò là cơ quan chủ trì, phối hợp chặt chẽ với các bộ, ngành, cơ quan Chính phủ trong việc xây dựng và hoàn thiện hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về quản lý nhà nước liên quan đến lĩnh vực hải quan, hoạt động xuất nhập khẩu. Trong đó nổi bật là các văn bản cải cách đổi mới về kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa nhập khẩu; triển khai mạnh mẽ Cơ chế một cửa quốc gia, Một cửa ASEAN với việc triển khai 250 thủ tục hành chính của 13 bộ ngành qua Cơ chế Một cửa quốc gia, kết nối trao đổi trao đổi một số chứng từ điện tử với 9 nước ASEAN.

Chiến lược phát triển Hải quan đến năm 2030 được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 628/QĐ-TTg ngày 20/5/2022 đã chỉ rõ mục tiêu tổng quát đến năm 2030 là: Xây dựng Hải quan Việt Nam chính quy, hiện đại, ngang tầm Hải quan các nước phát triển trên thế giới, dẫn đầu trong thực hiện Chính phủ số, với mô hình Hải quan số, Hải quan thông minh. Đến năm 2030, hoàn thành Hải quan thông minh với 100% các chứng từ thuộc hồ sơ hải quan đối với các loại hình cơ bản được chuyển sang dạng dữ liệu điện tử, tiến tới được số hóa; 100% cảng, cửa khẩu quốc tế trọng điểm được triển khai hệ thống quản lý giám sát hàng hóa tự động, trang bị hệ thống soi chiếu hàng hóa, hành lý, hệ thống giám sát camera và các thiết bị hỗ trợ trong công tác kiểm tra, giám sát hải quan.

Với những mục tiêu phát triển nêu trên ngành Hải quan sẽ triển khai nhiều giải pháp đồng bộ, trong đó rất cần có sự hưởng ứng tham gia tích cực chủ động của không chỉ đơn vị, cá nhân trong ngành mà còn có sự ủng hộ của doanh nghiệp và cộng đồng xã hội. Do đó công tác truyền thông trong hoạt động CCHĐH Hải quan cần quan tâm chú trọng.

1.3. Vai trò của báo chí truyền thông trong cải cách hiện đại hóa Hải quan

Soi chiếu vào hoạt động cải cách hiện đại hóa Hải quan, báo chí đóng vai trò quan trọng chuyển tải tới công chúng những thông điệp mang tính đổi mới, hiện đại và có ý nghĩa thời sự trong bối cảnh đất nước đang hội nhập sâu rộng trong khu vực và thế giới. Báo chí cung cấp thông tin về sự cần thiết, lợi ích của cải cách hiện đại hóa Hải quan, từ đó nâng cao nhận thức, tác động tới thái độ của công chúng, định hướng dư luận xã hội đồng thuận, hợp sức cùng thúc đẩy cải cách hiện đại hóa Hải quan.

1.4. Vai trò của Tạp chí Hải quan đối với hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan

Với vai trò là cơ quan ngôn luận của Tổng cục Hải quan, trong suốt thời gian xuất bản Báo Hải quan (1999-2020) và chuyển đổi sang Tạp chí Hải quan (từ 01/01/2021 đến nay) đã làm tốt nhiệm vụ chính trị được giao, khẳng định là cơ quan chủ lực trong thực hiện nhiệm vụ báo chí truyền thông của ngành Hải quan.

Trong bối cảnh ngành Hải quan quyết liệt cải cách hiện đại hóa, vẫn có những khó khăn từ phía cơ quan quản lý, DN và công chúng chưa hiểu rõ, chưa đồng thuận. Áp dụng các hệ thống thông quan tự động, thủ tục hải quan điện tử, thu thuế điện tử hoặc phương thức quản lý mới hiện đại đòi hỏi sự quyết tâm thay đổi, cần sự kết nối đồng bộ tương thích giữa cơ quan Hải quan và các bộ ngành, DN.

Trước thực tế đó, Tạp chí Hải quan cung cấp thông tin và định hướng dư luận nâng cao nhận thức đối với công chúng về sự cần thiết, xu hướng tất yếu phải ứng dụng phương thức quản lý công nghệ hiện đại để rút ngắn thời gian

thông quan, nâng cao hiệu quả quản lý, thúc đẩy dòng chảy thương mại giữa Việt Nam và các nước trong bối cảnh hội nhập. Khi nhận thức được sự cần thiết và lợi ích sẽ đạt được thì DN/người dân sẽ đồng thuận chấp hành tốt quy định, tránh được những vướng mắc, sai phạm hoặc xung đột với cơ quan HQ. Bản thân cán bộ công chức Hải quan cũng cần thống nhất nhận thức về sự cần thiết cải cách hiện đại hóa Hải quan, từ đó đồng thuận quyết tâm triển khai thực hiện.

1.5. Kinh nghiệm thế giới trong hoạt động truyền thông về Hải quan

1.3.1. Tổ chức Hải quan thế giới (WCO)

1.3.2. Hải quan Australia

1.3.3. Hải quan Pháp

1.3.4. Hải quan Nga

Qua khảo sát kinh nghiệm thế giới về hoạt động truyền thông, Hải quan Việt Nam có thể tiếp thu được nhiều thông tin cần thiết về cách thức và phương pháp truyền thông hiệu quả trong lĩnh vực hải quan. Theo hướng dẫn của WCO, Hải quan Việt Nam nên xác định vai trò cần thiết của việc xây dựng chiến lược truyền thông báo chí, các công cụ và kênh truyền thông phù hợp, việc đo lường và đánh giá hiệu quả của chiến lược truyền thông; nghiên cứu mở rộng các kênh truyền thông và hình thức truyền thông phù hợp như: qua các phương tiện thông tin đại chúng, truyền thông mạng xã hội, truyền thông qua website... Đối với truyền thông xây dựng hình ảnh cũng cần được Hải quan Việt Nam chú trọng hơn, có thể nghiên cứu học hỏi được nhiều kinh nghiệm và kiến thức quan trọng trong truyền thông của Hải quan Pháp, Hải quan Nga và Hải quan Australia. Từ đó giúp nâng cao nhận thức của đối tượng thực thi chính sách thuế và quản lý hải quan, đồng thời cải thiện hình ảnh của hải quan trong mắt công chúng. Với Hải quan Nga sử dụng các kênh truyền thông để tuyên truyền và phổ biến các hoạt động kiểm soát biên giới, đồng thời đưa ra các lời khuyên và hướng dẫn cho DN để nâng cao hiểu biết về quy trình thủ tục hải quan và giảm thiểu sai sót. Hoặc với một hệ thống truyền thông đa dạng, Hải quan Australia đã nắm bắt được tâm lý của khách hàng và tạo dựng được hình ảnh chuyên nghiệp và minh bạch về hoạt động hải quan.

CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG TRUYỀN THÔNG CỦA TẠP CHÍ HẢI QUAN VỀ CẢI CÁCH HIỆN ĐẠI HÓA HẢI QUAN

2.1. Thực trạng hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan của Tạp chí Hải quan

Nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát, đánh giá về hoạt động truyền thông về CCHĐH Hải quan trên Tạp chí Hải quan, tập trung vào phân tích nội dung truyền thông và hình thức truyền thông. Thời gian khảo sát, nghiên cứu từ 1/1/2021 đến 31/12/2022.

2.1.1. Về nội dung truyền thông

Qua khảo sát trên Tạp chí Hải quan có tổng số 812 tác phẩm báo chí có nội dung về CCHĐH Hải quan được đăng tải trên Tạp chí Hải quan (Tạp chí in và Tạp chí điện tử) trong 2 năm. Nội dung thông tin do Tạp chí Hải quan phản ánh phong phú, đa dạng, có thể phân loại thành 5 chủ đề nổi bật bao gồm:

- (1) Sự cần thiết, hiệu quả cải cách hiện đại hóa Hải quan
- (2) Cải cách chính sách pháp luật
- (3) Ứng dụng công nghệ và phương thức quản lý hiện đại trong nghiệp vụ Hải quan
- (4) Trình độ, tác phong, hành vi của công chức Hải quan trong thực thi công vụ.
- (5) Khó khăn, hạn chế

Trong số 5 chủ đề trên, số lượng lớn nhất và có tỷ lệ cao vượt trội là chủ đề “Sự cần thiết, hiệu quả của CCHĐH Hải quan” (434 tác phẩm, chiếm 53,45%), đứng thứ hai là “Ứng dụng công nghệ và phương thức quản lý hiện đại trong nghiệp vụ Hải quan” (178 tác phẩm, 21,92%); thứ ba là chủ đề “Cải cách về chính sách pháp luật, quy trình thủ tục” (114 tác phẩm, chiếm 14,04%), hai chủ đề có số lượng tin bài thấp là “Trình độ, tác phong, hành vi của công chức Hải quan trong thực thi công vụ” (48 tác phẩm, 5,91%) và “Khó khăn, hạn chế” (38 tác phẩm, 4,68 %).

Qua khảo sát tác phẩm báo chí trong 2 năm 2021-2022, nội dung truyền

thông được Tạp chí Hải quan phản ánh gồm 5 chủ đề đã bám sát tiến trình CCHĐH của ngành Hải quan, qua đó cung cấp thông tin đầy đủ đa dạng đến với công chúng.

2.1.2. Về hình thức truyền thông

2.1.2.1. Tần suất thông tin

Khảo sát, thống kê số liệu trong 2 năm 2021-2022, tần suất xuất hiện thông tin truyền thông về CCHĐH Hải quan trên Tạp chí Hải quan cho thấy số lượng tác phẩm báo chí đều xuất hiện trong mỗi tháng của năm, giao động từ ít nhất 21 tin bài/tháng đến nhiều nhất 48 tin bài/tháng, cho thấy Tạp chí Hải quan giữ được nhịp độ, định kỳ truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan.

2.1.2.2. Sử dụng thể loại báo chí về nội dung cải cách hiện đại hóa Hải quan

Khảo sát trong 2 năm với tổng số 812 tác phẩm về cải cách hiện đại hóa Hải quan trên 2 ấn phẩm của Tạp chí Hải quan, cho thấy xuất hiện tương đối đa dạng các thể loại báo chí. Thể loại xuất hiện nhiều nhất là bài phản ánh với số lượng 424/812 (52,22 %), đứng thứ 2 là thể loại tin 240/812 (29,56%), thể loại phỏng vấn với số lượng khá ít (54, chiếm 6,65 %), thể loại phóng sự rất ít (13, chiếm 1,6%), 10 bài nghiên cứu trao đổi (1,23 %), còn lại là sản phẩm báo chí đa phương tiện (71, chiếm 8,74 %).

Hiện nay bên cạnh ấn phẩm Tạp chí Hải quan in (phát hành 2 số/tuần trên toàn quốc) và Tạp chí điện tử Hải quan Online xuất bản 24/7 trên internet và 3 chuyên trang của Tạp chí điện tử đăng tải các tác phẩm báo chí chính thức theo Giấy phép hoạt động, Tạp chí Hải quan còn thực hiện truyền thông trên các nền tảng mạng xã hội như:

- Facebook: Tạp chí Hải quan có 03 Fanpage và một trang cá nhân để đăng tải thường xuyên các bài viết, trong đó Fanpage ***Tạp chí Hải quan Online*** hiện có 12.000 thành viên theo dõi;

- Kênh Youtube “Haiquan Online” với hơn 3.400 thành viên theo dõi. Đặc biệt có những buổi tọa đàm, talk phát trực tiếp trên kênh Youtube này cũng đã thu hút hơn hàng ngàn người theo dõi cùng lúc.

- Tạp chí Hải quan cũng tăng cường tương tác với bạn đọc thông qua Zalo, Tiktok.

- Chú trọng tổ chức các cuộc Tọa đàm, Hội thảo, Diễn đàn nhằm gia tăng hiệu quả truyền thông bên cạnh sản phẩm báo chí chính thức. Đây là một trong những giải pháp cải tiến phương thức hoạt động của Tạp chí Hải quan, góp phần thu hút bạn đọc, nâng cao vai trò của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông.

2.2. Nhu cầu tiếp nhận thông tin báo chí của công chúng và vai trò, tác động của Tạp chí Hải quan đối với công chúng về vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan

Nhóm nghiên cứu đã tiến hành tiếp nhận, tổng hợp, đánh giá ý kiến bạn đọc của Tạp chí Hải quan thông qua một cuộc khảo sát với 12 câu hỏi xung quanh việc tiếp cận thông tin liên quan đến cải cách hiện đại hóa Hải quan. Việc gửi và thu nhận phiếu khảo sát được tiến hành thông qua Google Forms thực hiện trong 2 tháng. Tổng số phiếu thu về là 101 phiếu, trong đó có 80% là từ cán bộ công chức hải quan và 20% là từ cộng đồng doanh nghiệp, người quan tâm và có liên quan đến hoạt động xuất nhập khẩu, logistics. Hệ thống tự động phân tích dữ liệu trả lời và cho ra kết quả.

2.2.1. Nhu cầu tiếp nhận thông tin báo chí của công chúng về vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan

Trả lời câu hỏi “Ông/bà lựa chọn phương tiện truyền thông đại chúng nào để tiếp cận thông tin về lĩnh vực hải quan?”, lựa chọn nhiều nhất là báo/tạp chí điện tử với 85,1% tổng số bạn đọc lựa chọn; tiếp đó là mạng xã hội (68,3%); báo/tạp chí in (29,7%); truyền hình (28,7%) và phát thanh thấp nhất 6%.

Về nội dung thông tin, với câu hỏi: “Đối với vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan, ông/bà quan tâm tới nội dung thông tin nào sau đây?”, thang đo gồm rất quan tâm, quan tâm, hiếm khi, không quan tâm, rất không quan tâm, số liệu thống kê cho thấy đại đa số công chúng trong diện khảo sát đều rất quan tâm/quan tâm tới cả 5 chủ đề nội dung về cải cách hiện đại hóa Hải quan với số lượng lần lượt 97/101 và 100/101 người lựa chọn. Trong đó chủ đề “Cải cách chính sách pháp luật” được công chúng chọn “rất quan tâm” nhiều nhất, tiếp đó

là chủ đề “Ứng dụng công nghệ và phương thức quản lý hiện đại trong nghiệp vụ Hải quan”

2.2.2. Đánh giá của công chúng về mức độ phản ánh, nội dung và hình thức thông tin của Tạp chí Hải quan

Để đánh giá cụ thể về của Tạp chí Hải quan so với các phương tiện truyền thông đại chúng khác, nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát ý kiến công chúng về 5 chủ đề nội dung cụ thể bao gồm (1) Sự cần thiết, hiệu quả của cải cách hiện đại hóa Hải quan; (2) Cải cách chính sách pháp luật; (3) Ứng dụng công nghệ và phương thức quản lý hiện đại trong nghiệp vụ Hải quan; (4) Trình độ, tác phong, hành vi của công chức Hải quan trong thực thi công vụ; (5) Khó khăn, hạn chế.

Kết quả nghiên cứu cho thấy, Tạp chí Hải quan luôn dẫn đầu về tất cả 5 chủ đề CCHĐH Hải quan với hầu hết số người lựa chọn (70 đến 78 phiếu, tùy chủ đề). Có khoảng cách khá chênh lệch so với Tạp chí Hải quan về số lượng người lựa chọn là mạng xã hội (31 đến 36 phiếu, tùy chủ đề); Các báo/tạp chí khác (21 đến 33 phiếu, tùy chủ đề), truyền hình (21 đến 32 phiếu, tùy chủ đề); phát thanh thấp nhất (9 đến 13 phiếu, tùy chủ đề).

Bên cạnh nội dung thông tin, về hình thức thông tin cũng được khảo sát lấy ý kiến công chúng đánh giá tương quan giữa Tạp chí Hải quan và các phương tiện thông tin đại chúng khác, bao gồm các tiêu chí “Thông tin cập nhật thường xuyên”, “Nội dung chính xác phong phú”, “Thông điệp dễ hiểu, thuyết phục”, “Nội dung được trình bày hấp dẫn, thu hút”. Kết quả nghiên cứu cho thấy Tạp chí Hải quan đều được đánh giá vượt trội (từ 28 đến 82 số phiếu) so với các báo/tạp chí khác, truyền hình, phát thanh và mạng xã hội. Trong đó đáng chú ý tiêu chí “Thông tin cập nhật thường xuyên” trên Tạp chí Hải quan được nhiều người trả lời đồng ý (82/101 phiếu), trong khi tiêu chí “Nội dung được trình bày hấp dẫn, thu hút” ít nhất (28/101 phiếu). Mạng xã hội chỉ đứng sau Tạp chí Hải quan về số lượng phiếu lựa chọn về “Thông tin cập nhật thường xuyên” cho thấy bạn đọc đánh giá khá cao về hình thức truyền thông của mạng xã hội.

Để đánh giá cụ thể ý kiến bạn đọc về Tạp chí Hải quan, nhóm nghiên cứu đưa ra câu hỏi khảo sát về “Mức độ phản ánh của Tạp chí Hải quan” đối với 5

chủ đề nội dung? Và “*mức độ hài lòng*” với từng chủ đề như thế nào? Thống kê kết quả khảo sát cho thấy cả 5 chủ đề đều được đại đa số đánh giá là Tạp chí Hải quan phản ánh “*Rất thường xuyên*” và “*Thường xuyên*” (từ 91 đến 98 phiếu trên tổng số 101 phiếu). Trong đó chủ đề “*Trình độ, tác phong, thái độ, hành vi của công chức Hải quan trong thực thi công vụ*” và “*Hạn chế, vướng mắc, kiến nghị*” ít phiếu lựa chọn hơn so với 3 chủ đề còn lại. Điều đó cho thấy Tạp chí Hải quan cần lưu ý tăng cường phản ánh thường xuyên hơn về 2 chủ đề này.

Về “*Mức độ hài lòng về các chủ đề truyền thông trên Tạp chí Hải quan*”, khảo sát rút ra kết quả là công chúng hài lòng nhất về chủ đề “*Cải cách chính sách pháp luật*”, “*Sự cần thiết, hiệu quả của cải cách hiện đại hóa Hải quan*”, “*Ứng dụng công nghệ và phương thức quản lý hiện đại trong nghiệp vụ Hải quan*”, tương ứng số phiếu rất hài lòng, hài lòng là 87, 86, 85 trên tổng số 101 phiếu; đồng thời cho thấy Tạp chí Hải quan cần nâng cao số lượng và chất lượng chủ đề “*Trình độ, tác phong, hành vi của công chức Hải quan trong thực thi công vụ*” và “*Khó khăn, hạn chế*” để đáp ứng hơn nữa sự hài lòng của bạn đọc.

Về thể loại báo chí sử dụng trên Tạp chí Hải quan, đa số bạn đọc trả lời *thường xuyên* và *rất thường xuyên* tiếp cận thông qua thể loại “*tin/bài*” (95/101 phiếu). Đối với các thể loại báo chí hiện đại đa phương tiện tuy số phiếu lựa chọn ít hơn nhưng cũng thu hút sự quan tâm của bạn đọc: Video (30 *rất thường xuyên*, 42 *thường xuyên*, 24 *thỉnh thoảng*); Podcast (20 phiếu *rất thường xuyên*, 33 *thường xuyên*, 37 *thỉnh thoảng*); Megastory/infographics (23 *rất thường xuyên*, 32 *thường xuyên*, 30 *thỉnh thoảng*).

2.2.3. Tạp chí Hải quan tác động nâng cao thái độ đồng tình của công chúng về cải cách hiện đại hóa Hải quan

Nghiên cứu khảo sát về nhận thức, thái độ của công chúng qua câu hỏi “*Với những thông tin mà mình tiếp cận qua Tạp chí Hải quan, ông/bà đánh giá mức độ đồng tình của mình như thế nào theo các nhận định sau đây?*” Nhóm nghiên cứu đưa ra 10 nhận định xung quanh vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan để đo mức độ đồng tình của bạn đọc với 5 thang đo gồm “*rất đồng tình, đồng tình, không đồng tình, rất không đồng tình, khó trả lời*”. Một số nội dung

nhận được tỷ lệ đồng tình rất cao như: “CCHĐH Hải quan nhằm tạo thuận lợi cho hoạt động thương mại và nâng cao hiệu quả quản lý; góp phần cải cách nền hành chính quốc gia, phù hợp cam kết quốc tế” (48,5 % rất đồng tình, 49,5 % đồng tình); “Ngành Hải quan chủ động, tích cực trong việc kết nối, phối hợp bộ ngành liên quan thúc đẩy cải cách đổi mới công tác quản lý đối với hoạt động xuất nhập khẩu” (45,54% rất đồng tình”, 52,48% đồng tình); “Ngành Hải quan áp dụng mạnh mẽ các hệ thống công nghệ hiện đại theo hướng điện tử, tự động tại các cửa khẩu, cảng biển, địa điểm làm thủ tục Hải quan, góp phần giảm thời gian, chi phí cho doanh nghiệp” (45,54% rất đồng tình, 50,5% đồng tình); “Ngành Hải quan tích cực chuyển đổi từ xác định DN là đối tượng quản lý sang mối quan hệ đối tác HQ-DN, cùng hợp tác trong xây dựng và thực thi chính sách, thúc đẩy thương mại phát triển” (45,54% rất đồng tình, 51,49% đồng tình); “Để CCHĐH Hải quan có hiệu quả, cơ quan Hải quan và cơ quan quản lý Nhà nước cần ghi nhận, lắng nghe, tiếp thu ý kiến đóng góp kiến nghị của DN và báo chí” (49,50% rất đồng tình, 45,54% đồng tình).

Về phía công chúng của cuộc khảo sát này, qua thống kê kết quả trả lời cho câu hỏi: “Khi phát sinh những vướng mắc, khó khăn hoặc thông tin khủng hoảng truyền thông về hoạt động quản lý Hải quan nói chung, trong đó có CCHĐH, ông/bà thường tìm kiếm thông tin từ nguồn tin nào sau đây để nắm bắt rõ hơn sự việc?”, 72,3% lựa chọn Tạp chí Hải quan; 69,3 chọn cơ quan Hải quan, 45,5% sẽ nghiên cứu chính sách pháp luật, còn lại chỉ có khoảng 1% là tìm kiếm thông tin ở các nguồn khác như: Mạng xã hội, internet, trao đổi với cán bộ hải quan...

Như vậy, có thể thấy Tạp chí Hải quan là nơi tin cậy để công chúng tìm kiếm thông tin để xác định sự chính xác của vấn đề đang khó khăn, vướng mắc. Bản thân Tạp chí Hải quan luôn tích cực trong cung cấp thông tin chính xác, chính thống, đặc biệt khi xảy ra các vấn đề khủng hoảng truyền thông thì Tạp chí Hải quan kịp thời đăng tải thông tin phát ngôn của cơ quan Hải quan về giải pháp tháo gỡ, xử lý đối với những vướng mắc khó khăn của DN, hoặc giải thích, trả lời đối với những thông tin sai sự thật, không đầy đủ về ngành Hải quan.

2.3. Đối chiếu, so sánh với một số cơ quan báo chí ngoài ngành trong truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan

Để làm sáng tỏ vai trò của Tạp chí Hải quan trong truyền thông về CCHĐH Hải quan, Nhóm nghiên cứu lựa chọn khảo sát 2 tờ báo có nội dung sát với lĩnh vực hoạt động hải quan gồm: Báo Công Thương điện tử (www.congthuong.vn) và Tạp chí Diễn đàn doanh nghiệp điện tử (www.diendandoanhnghep.vn).

Trong 2 năm 2021 và 2022, Báo Công Thương điện tử có tổng số 55 tin, bài; Tạp chí Diễn đàn Doanh nghiệp điện tử có 53 tin, bài truyền thông liên quan đến lĩnh vực cải cách hiện đại hóa hải quan. Trong đó, nhiều nhất là nhóm nội dung “Sự cần thiết, hiệu quả của cải cách hiện đại hóa Hải quan” (45,3 % tổng số tin bài). Đứng thứ hai nhưng ít hơn khá nhiều là nhóm nội dung “Cải cách chính sách pháp luật” (19,4 %). Tiếp đó nhóm tin, bài “Những hạn chế, vướng mắc và kiến nghị” (15,7 %). 2 nhóm còn lại có tỷ lệ tin bài ít hơn là “Thông tin về trình độ, tác phong, thái độ, hành vi của công chức Hải quan trong thực thi công vụ” (11,1 %) và “Ứng dụng công nghệ hiện đại trong quản lý hải quan (7,4 %).

Ngoài ra, Nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát thêm tin bài tại: Báo Lao Động, Báo Tiền Phong, Báo Thanh Niên. Đáng chú ý các cơ quan báo chí này nêu một số vụ việc mang tính chất không mấy thiện cảm về hình ảnh hải quan.

Như vậy, qua đối chiếu so sánh với một số báo/tạp chí khác, Nhóm nghiên cứu nhận thấy việc truyền thông về hoạt động Hải quan nói chung và về CCHĐH Hải quan nói riêng những năm gần đây đã được báo chí nói chung có quan tâm nhiều hơn so với trước đây. Mặt tích cực là các tờ báo/tạp chí này góp phần phản ánh nỗ lực của ngành Hải quan trong quá trình CCHĐH tạo thuận lợi trong sản xuất kinh doanh. Tuy nhiên qua khảo sát một số báo trong khoảng thời gian nhất định, Nhóm nghiên cứu nhận thấy có những điểm hạn chế so với Tạp chí Hải quan. Đó là: Số lượng tin bài trên các báo khác còn ít, nội dung thông tin còn chung chung, chủ đề chưa đa dạng, thiếu thông tin tích cực về hình ảnh cán bộ công chức Hải quan, cách phản ánh thông tin chưa cân bằng, chưa toàn diện, còn nghiêng về nêu những hạn chế yếu kém tiêu cực của Cơ quan Hải quan... Điều đó cho thấy cần thiết tiếp tục nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải

quan- cơ quan ngôn luận của ngành Hải quan trong hoạt động truyền thông hiện nay. Đồng thời đẩy mạnh phối hợp giữa Cơ quan Hải quan với cơ quan báo chí ngoài ngành để cung cấp thông tin lan tỏa mạnh mẽ, rộng rãi thông điệp truyền thông đến xã hội.

2.4. Đánh giá thành công và hạn chế của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về CCHĐH Hải quan

2.4.1. Thành công của Tạp chí Hải quan

Về nội dung truyền thông:

Tạp chí Hải quan đã bám sát thực trạng cải cách hiện đại hóa Hải quan để chuyên tải tương đối đầy đủ, toàn diện về cải cách hiện đại hóa Hải quan, bao gồm 5 nhóm chủ đề: sự cần thiết, hiệu quả cải cách hiện đại hóa; cải cách chính sách pháp luật; áp dụng phương thức công nghệ trang thiết bị hiện đại; trình độ, tác phong, hành vi của công chức Hải quan; khó khăn, hạn chế.

Thông tin chính sách pháp luật được Tạp chí Hải quan chú trọng phản ánh thường xuyên, kịp thời, đã thể hiện rõ quá trình cải cách thể chế chính sách pháp luật trong lĩnh vực Hải quan, tạo hành lang pháp lý thuận lợi, minh bạch cho hoạt động sản xuất kinh doanh, nâng cao hiệu quả quản lý, đảm bảo phù hợp phát triển kinh tế và tiến trình hội nhập quốc tế hiện nay.

Thông tin trên Tạp chí Hải quan là chính thống, chính xác, tin cậy, đồng thời cũng chú trọng tới nguồn tin từ doanh nghiệp- đối tượng quản lý của Hải quan và mở rộng đến các nguồn tin khác như các chuyên gia, nhà quản lý để tăng tính khách quan. Một số tuyển bài, loạt bài được Tạp chí Hải quan thực hiện có sự quan sát ghi nhận thực tế của nhà báo.

Về hình thức truyền thông:

Thông tin về cải cách hiện đại hóa Hải quan có tần suất tương đối thường xuyên trong 2 năm 2021-2022, mặc dù đây là thời điểm bắt đầu chuyển từ Báo Hải quan sang Tạp chí Hải quan theo quy hoạch báo chí. Thể loại báo chí sử dụng phần lớn là tin, bài phản ánh đã đáp ứng tính thời sự, tính khách quan của thông tin. Bên cạnh đó Tạp chí Hải quan gia tăng sản xuất các sản phẩm báo chí

mới phù hợp xu thế phát triển báo chí hiện đại đa phương tiện, tận dụng thế mạnh của loại hình báo chí điện tử để tăng khả năng tiếp cận, thu hút bạn đọc.

Bên cạnh xuất bản các ấn phẩm, Tạp chí Hải quan đổi mới đa dạng các hình thức truyền thông như: truyền thông qua kênh mạng xã hội, thường xuyên tổ chức tọa đàm sự kiện, đáp ứng nhu cầu thông tin của công chúng, góp phần nâng cao hiệu quả truyền thông.

Về tác động tới bạn đọc:

Qua khảo sát cho thấy Tạp chí Hải quan được bạn đọc đánh giá cao về nội dung và hình thức cung cấp thông tin, là địa chỉ tin cậy để tiếp nhận thông tin, góp phần định hướng dư luận xã hội về hoạt động Hải quan.

Tạp chí Hải quan đã tác động nâng cao nhận thức, thái độ đồng tình của công chúng, công chúng có nhận thức rõ ràng, đầy đủ hơn về nỗ lực, hiệu quả của ngành Hải quan với mục tiêu vì lợi ích của DN và người dân.

2.4.2. Hạn chế của Tạp chí Hải quan

Về nội dung thông tin:

Số lượng tác phẩm báo chí phản ánh về khó khăn, hạn chế, nêu lên kiến nghị, đề xuất giải pháp còn chiếm tỷ lệ nhỏ trong tổng số tin bài về CCHĐH Hải quan. Đối với chủ đề “thông tin về trình độ tác phong hành vi của công chức Hải quan” cũng còn ít, trong khi các báo khác thường phản ánh đậm nét về các vụ việc thể hiện sự yếu kém, sai sót, vi phạm của công chức Hải quan. Thực tế này càng đòi hỏi Tạp chí Hải quan cần tăng cường nội dung về chủ đề này như chân dung cán bộ công chức Hải quan chuyên nghiệp, phẩm chất tốt, mặt khác nêu lên những giải pháp quyết liệt, chủ động của ngành Hải quan trong xây dựng đội ngũ CBCC Hải quan trong sạch vững mạnh, phòng chống, xử lý số ít công chức Hải quan thiếu tu dưỡng rèn luyện, tha hóa, biến chất.

Về nguồn tin, tác phẩm báo chí chủ yếu dựa vào tài liệu, báo cáo và thông tin trong ngành Hải quan cung cấp. Còn ít tác phẩm báo chí dẫn nguồn trực tiếp từ cán bộ công chức thực thi nhiệm vụ, ý kiến nhận xét, bình luận từ chuyên gia, góc nhìn từ doanh nghiệp, ít tác phẩm được phát hiện, quan sát, ghi nhận từ thực tế...

Về hình thức thông tin

Thể loại báo chí sử dụng chưa đa dạng, phần lớn là tin và bài phản ánh, ít bài phỏng vấn và nghiên cứu trao đổi, rất ít bài phóng sự, không có thể loại điều tra và bình luận, chuyên luận về vấn đề CCHĐH Hải quan. Mặc dù thể loại tin và bài phản ánh phát huy thế mạnh là tính thời sự và tính khách quan, song việc thiếu vắng thể loại phóng sự, điều tra, phóng sự điều tra cho thấy nhà báo chưa thường xuyên đi sâu đi sát thực tế CCHĐH Hải quan, chưa có sự quan sát chứng kiến, thể hiện quan điểm của cái tôi nhà báo, chưa đi sâu phân tích kỹ nguyên nhân, bài học kinh nghiệm.

2.4.3. Nguyên nhân của thành công và hạn chế của Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan

Những kết quả tích cực mà Tạp chí Hải quan đạt được trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan là do Tạp chí Hải quan nhận được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sát sao của lãnh đạo Tổng cục Hải quan qua các thời kỳ; sự phối hợp chặt chẽ của các đơn vị trong và ngoài ngành Hải quan trong cung cấp thông tin.

Vấn đề cải cách hiện đại hóa Hải quan hiện nay đang được công chúng, xã hội quan tâm, do đó Tạp chí Hải quan có động lực triển khai tổ chức nội dung thông tin thường xuyên về vấn đề này để đáp ứng nhu cầu thông tin của công chúng, phù hợp yêu cầu tuyên truyền của ngành Hải quan.

Cán bộ, phóng viên, biên tập viên Tạp chí Hải quan nắm vững quan điểm, đường lối chính sách của Đảng, Nhà nước, chủ trương định hướng tuyên truyền của Tổng cục Hải quan, Bộ Tài chính, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông; nhiều phóng viên, biên tập viên am hiểu nắm bắt nhanh, chính xác công tác nghiệp vụ của ngành, chịu khó sâu sát cơ sở.

Tạp chí Hải quan quyết tâm, nỗ lực trong đổi mới, sáng tạo, thường xuyên không ngừng xây dựng và triển khai các giải pháp nâng cao chất lượng nội dung và hình thức thông tin theo xu thế báo chí hiện đại đa phương tiện, truyền thông đa nền tảng.

Về nguyên nhân của những hạn chế, dường như có tâm lý trong ngành cho

rằng khi chuyển từ tờ báo sang tạp chí thì sẽ giảm đi vai trò, chức năng của Tạp chí Hải quan, nên có phần khó khăn cho phóng viên khi thu thập thông tin. Thực tế cho thấy thế mạnh của tờ báo đã có 22 năm xuất bản và phát triển đa ấn phẩm có báo in, báo điện tử, phiên bản tiếng Anh, mở rộng đa dạng các sản phẩm báo chí đa phương tiện và lượng bạn đọc truy cập ngày càng nhiều. Dù có chuyển sang mô hình tạp chí theo yêu cầu quy hoạch báo chí thì Tạp chí Hải quan có đủ điều kiện tận dụng tối đa thành quả đã có, tiếp tục nâng cao hiệu quả truyền thông phục vụ quá trình xây dựng cải cách hiện đại hóa của Ngành.

Về chủ đề nội dung, thông tin về “gương người tốt-việc tốt” trong quá trình cải cách hiện đại hóa Hải quan còn ít, một phần là do các đơn vị trong ngành chưa tích cực cung cấp thông tin, giới thiệu tập thể, cá nhân tiêu biểu.

Đối với một số thông tin bạn đọc quan tâm về chính sách pháp luật, cần có bài phân tích chuyên sâu, phản ánh mức độ tác động của chính sách, song các đơn vị chuyên môn chưa kịp thời cử chuyên gia, lãnh đạo viết bài cung cấp cho Tạp chí Hải quan, hoặc ưu tiên trả lời phỏng vấn trên Tạp chí Hải quan.

Đối với những tình huống khủng hoảng truyền thông như các vụ việc tiêu cực của công chức Hải quan, hạn chế vướng mắc trong hoạt động tại đơn vị Hải quan cơ sở, những vấn đề này chưa được các đơn vị Hải quan kịp thời chia sẻ, cung cấp thông tin để Tạp chí Hải quan giải thích phản hồi với những thông tin phản ánh chưa đúng, chưa đầy đủ về cơ quan Hải quan, từ đó định hướng dư luận, giảm sức nóng khủng hoảng do các báo khác phản ánh.

Nội dung Tạp chí Hải quan chuyên lĩnh vực kinh tế, ngoại thương, lĩnh vực quản lý hải quan, do đó đòi hỏi cộng tác viên có kiến thức sâu về ngành nên số lượng cộng tác viên còn ít.

Đội ngũ phóng viên, biên tập viên của Tạp chí Hải quan còn thiếu, thiếu các “cây bút” có uy tín, có khả năng viết bài phân tích, bình luận chuyên sâu, viết bài điều tra tạo sự chú ý của dư luận, một số phóng viên kỹ năng làm báo hiện đại đa phương tiện chưa cao, cần tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng.

Trang thiết bị, máy móc phục vụ làm báo tuy đã được bổ sung, nhưng so với yêu cầu trong tình hình mới thì vẫn còn thiếu.

CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KIẾN NGHỊ NÂNG CAO VAI TRÒ, HIỆU QUẢ CỦA TẠP CHÍ HẢI QUAN TRONG TRUYỀN THÔNG VỀ CẢI CÁCH HIỆN ĐẠI HÓA HẢI QUAN VIỆT NAM GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

Trong chương 3, nhóm nghiên cứu sẽ tiến hành phân tích nêu ra một số giải pháp đối với Tạp chí Hải quan, đồng thời nêu ra một số khuyến nghị để nâng cao vai trò, hiệu quả truyền thông của Tạp chí Hải quan, từ đó góp phần thúc đẩy ngành Hải quan trong quá trình cải cách hiện đại hóa trong thời gian tới. Định hướng và giải pháp đối với Tạp chí Hải quan được xây dựng dựa trên chủ trương, định hướng của Tổng cục Hải quan trong công tác báo chí truyền thông; đối chiếu với tình hình phát triển của báo chí truyền thông hiện nay với xu hướng chuyển đổi số, đáp ứng nhu cầu đa dạng, phong phú của bạn đọc. Đồng thời với vai trò là cơ quan ngôn luận của ngành Hải quan, Tạp chí Hải quan cũng đứng trước mục tiêu, trách nhiệm của mình nhằm phục vụ đắc lực cho tiến trình cải cách phát triển hiện đại hóa Hải quan Việt Nam giai đoạn hiện nay.

3.1. Chủ trương, định hướng của Tổng cục Hải quan đối với hoạt động báo chí truyền thông đáp ứng yêu cầu cải cách hiện đại hóa Hải quan

Tổng cục Hải quan và các đơn vị thuộc và trực thuộc đều xác định báo chí truyền thông là một trong những nhiệm vụ thường xuyên nhằm góp phần hoàn thành nhiệm vụ chính trị của Ngành. Hàng năm Tổng cục Hải quan chủ động ban hành các Kế hoạch thông tin tuyên truyền, trong đó xác định các nội dung nhiệm vụ trọng tâm cần chú trọng tuyên truyền thường xuyên, trách nhiệm của các đơn vị truyền thông của ngành, vai trò của Văn phòng Tổng cục trong việc tham mưu, điều phối trong ngành và phối hợp với các cơ quan thông tấn báo chí...

Tổng cục Hải quan đã có văn bản số 4426/TCHQ-VP ngày 3/7/2017 về việc nâng cao hiệu quả công tác thông tin truyền thông và các văn bản thông báo kết luận của lãnh đạo Tổng cục tại các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ báo chí-truyền thông ngành Hải quan, gần nhất là lớp bồi dưỡng lần thứ VI (năm 2017) và lớp bồi dưỡng lần thứ VII (năm 2019).

Bên cạnh các chỉ đạo, định hướng của lãnh đạo Tổng cục Hải quan nêu trên, hiện có các văn bản sau đang được thực hiện trong công tác báo chí truyền thông của ngành Hải quan:

Quyết định số 178/QĐ-TCHQ ngày 25/01/2017 của Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan ban hành Quy chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của Tổng cục Hải quan với mục đích tạo ra một quy chế phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của Tổng cục Hải quan; Quyết định số 179/QĐ-TCHQ ngày 25/01/2019 của Tổng cục Hải quan ban hành Quy trình xử lý thông tin báo chí của Tổng cục Hải quan; Quyết định số 708/QĐ-TCHQ của Tổng cục Hải quan về Quy chế cung cấp, sử dụng thông tin, tài liệu, tư liệu phục vụ công tác báo chí, truyền thông của Tổng cục Hải quan; Quyết định số 2289/QĐ-TCHQ ngày 31/8/2021 của Tổng cục Hải quan về Đề án phát triển Tạp chí Hải quan giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030.

3.2. Định hướng phát triển Tạp chí Hải quan phù hợp xu thế phát triển của báo chí truyền thông giai đoạn hiện nay

Cùng với sự phát triển như vũ bão của khoa học công nghệ và sự thay đổi trong xu hướng tiếp cận thông tin của công chúng, chuyển đổi số chính là chiến lược phát triển trọng tâm của báo chí thế giới.

Tại Việt Nam, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt “Chiến lược chuyển đổi số báo chí đến năm 2025 và định hướng đến năm 2030” theo Quyết định số 348/QĐ-TTg ngày 6/4/2023. Chính phủ đặt ra mục tiêu đến năm 2025 sẽ có 70% cơ quan báo chí thực hiện số hóa nội dung báo chí trên các nền tảng sẵn có; 80% cơ quan báo chí chuyển đổi hoạt động theo mô hình tòa soạn hội tụ đa phương tiện; 50% cơ quan báo chí có nền tảng phân tích, xử lý dữ liệu tổng hợp tập trung, ứng dụng TrisAI để tối ưu hóa hoạt động; 50% cơ quan báo chí đổi mới toàn diện hệ thống sản xuất nội dung theo các xu hướng báo chí số: cá nhân hóa nội dung, đa nền tảng, báo chí di động, báo chí xã hội, báo chí dữ liệu, báo chí sáng tạo, siêu tác phẩm báo chí.

Trước xu thế tất yếu của sự phát triển báo chí, Tạp chí Hải quan với những ưu thế đã có cần tiếp tục có giải pháp đổi mới nâng cao hiệu quả truyền thông trong giai đoạn cải cách hiện đại hóa của Hải quan Việt Nam.

3.3. Giải pháp đối với Tạp chí Hải quan trong nhiệm vụ truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan

3.3.1. Định hướng tổng thể phát triển Tạp chí Hải quan đáp ứng yêu cầu truyền thông trong giai đoạn cải cách hiện đại hóa

Hiện nay ngành Hải quan đang triển khai Chiến lược phát triển Hải quan Việt Nam đến năm 2030 theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ và Kế hoạch cải cách phát triển hiện đại hóa đến năm 2025 theo Quyết định của Bộ trưởng Bộ Tài chính. Để góp phần với tiến trình cải cách phát triển hiện đại hóa Hải quan, kế thừa những ưu thế đã đạt được trong thời gian xuất bản Báo Hải quan (1999-2020), Tạp chí Hải quan xác định tiếp tục xây dựng cơ quan truyền thông đa phương tiện, hiện đại, hiệu quả, thực hiện đúng tôn chỉ mục đích, khẳng định vị trí, vai trò chủ đạo trong công tác truyền thông của ngành Hải quan trong giai đoạn mới.

Đối với các ấn phẩm Tạp chí Hải quan bao gồm: Tạp chí Hải quan bản in; Tạp chí Hải quan điện tử (www.haiquanonline.com.vn) và 3 chuyên trang của Tạp chí Hải quan điện tử: Chuyên trang tiếng Anh **Customsnews** (www.english.haiquanonline.com.vn), Chuyên trang Doanh nghiệp - Hải quan (www.dnhq.haiquanonline.com.vn/), Chuyên trang Hải quan Videos (www.videos.haiquanonline.com.vn/) tiếp tục thường xuyên đổi mới nâng cao chất lượng nội dung và hình thức, phát huy thế mạnh về nội dung chuyên ngành, chuyên sâu về lĩnh vực hải quan và lĩnh vực tài chính.

Xây dựng Tạp chí Hải quan là cơ quan tiên phong, chủ động tích cực chuyển đổi số trong lĩnh vực báo chí. Tập trung ưu tiên phát triển, nâng cao chất lượng Tạp chí Hải quan điện tử theo hướng áp dụng công nghệ tiên tiến và sử dụng trang thiết bị hiện đại, chuyển đổi số mạnh mẽ, tăng cường số lượng và chất lượng các sản phẩm báo chí hiện đại đa phương tiện.

3.3.2. Nhóm giải pháp về đổi mới tổ chức sản xuất nội dung trên Tạp chí Hải quan

Trong bối cảnh ngành Hải quan thực hiện quyết liệt, thường xuyên các giải pháp cải cách hiện đại hóa, Tạp chí Hải quan cần bám sát tình hình, phát hiện, sản xuất nội dung kịp thời, đa dạng, phong phú, thiết thực. Chú trọng vào các

giải pháp cụ thể sau:

Một là, đảm bảo cung cấp thông tin phong phú đa dạng về cải cách hiện đại hóa Hải quan, trong đó tăng số lượng tác phẩm báo chí mà bạn đọc quan tâm qua cuộc khảo sát do nhóm nghiên cứu thực hiện, đó là: Sự cần thiết, hiệu quả của cải cách hiện đại hóa hải quan; Chính sách pháp luật về hải quan; Áp dụng phương thức quản lý và công nghệ hiện đại.

Hai là, đẩy mạnh nội dung truyền thông chính sách pháp luật, trong đó tích cực chủ động bám sát các giai đoạn trước, trong và sau khi ban hành chính sách pháp luật, quy định, quy trình liên quan đến quản lý hải quan, quản lý xuất nhập khẩu, quản lý thuế. Chú trọng phát hiện những điểm mới, điểm tiến bộ về chính sách pháp luật, quy định có tác động đến hoạt động quản lý Hải quan cũng như hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, người dân cũng như hoạt động kinh tế. Đặc biệt là những chính sách pháp luật do các bộ, ngành khác ban hành có liên quan, ảnh hưởng đến công tác Hải quan.

Phản ánh lợi ích, hiệu quả của chính sách pháp luật vào thực tế cuộc sống, cũng như phát hiện những khó khăn vướng mắc khi áp dụng chính sách. Đồng thời, Tạp chí Hải quan có vai trò là “cẩm nang tra cứu”, “thư viện pháp luật”, “thông tin tư liệu” trong lĩnh vực pháp luật hải quan phục vụ cán bộ công chức hải quan, người làm thủ tục hải quan và những đối tượng quan tâm, nghiên cứu.

Ba là, gia tăng nội dung về hình ảnh công chức Hải quan trong thực thi công vụ, chú trọng gương tập thể và cá nhân tích cực, điển hình.

Bốn là, tăng cường các nội dung thông tin phát hiện khó khăn, hạn chế, vướng mắc trong quá trình thực hiện cải cách hiện đại hóa Hải quan cũng như hoạt động quản lý Hải quan, qua đó cung cấp chuyên tải thông tin tới cơ quan chức năng kịp thời giải đáp, tháo gỡ, thúc đẩy hoàn thiện sửa đổi bổ sung giải pháp khắc phục.

Năm là, chú trọng nội dung kiến nghị, đề xuất giải pháp cụ thể để thúc đẩy quá trình cải cách hiện đại hóa Hải quan.

Sáu là, tăng lượng thông tin thực tế, phong phú, sinh động từ hoạt động hải quan địa phương, thông tin từ cửa khẩu, khu kinh tế, khu chế xuất, hoạt động kinh tế, xuất nhập khẩu, phản ánh từ doanh nghiệp/người dân, từ chuyên gia nhà

quản lý.

Bảy là, tăng lượng thông tin chuyên sâu, chuyên đề về các vấn đề quản lý Hải quan, về cải cách hiện đại hóa Hải quan.

Tám là, Tạp chí Hải quan cần chủ động phản hồi, định hướng thông tin đối với những vấn đề khủng hoảng truyền thông, những nội dung thông tin mà báo khác hoặc mạng xã hội phản ánh chưa đúng, chưa đầy đủ về công tác Hải quan.

3.3.3. Nhóm giải pháp về đổi mới hình thức chuyển tải thông tin trên Tạp chí Hải quan

Một là, đảm bảo tần suất thông tin định kỳ, thường xuyên về cải cách hiện đại hoá hải quan trên các ấn phẩm của Tạp chí Hải quan.

Hai là, cần đa dạng các thể loại báo chí sử dụng trên Tạp chí Hải quan khắc phục sự chênh lệch về sử dụng thể loại hiện nay, từ đó nâng cao hiệu quả chuyển tải thông tin.

Ba là, đổi mới về ngôn ngữ, trình bày.

Bốn là, tăng cường sản xuất các sản phẩm truyền thông đa phương tiện, đa nền tảng mang tính chất sáng tạo và thu hút công chúng.

Năm là, đổi mới hình thức trình bày các trang, chuyên mục trên Tạp chí in và trên Tạp chí Hải quan điện tử.

Sáu là, đổi mới thiết kế lại và đưa vào áp dụng chính thức vào tháng 6/2023 giao diện mới của Tạp chí Hải quan điện tử.

Bảy là, tiếp tục tăng cường tổ chức các buổi giao lưu trực tuyến, hội thảo, tọa đàm trực tuyến/trực tiếp về cải cách hiện đại hóa Hải quan, tăng thêm kênh truyền thông mới đến công chúng, giúp công chúng tiếp cận thuận tiện và hiệu quả.

Tám là, duy trì và phát triển các kênh truyền thông trên mạng xã hội để lan tỏa về cải cách hiện đại hóa Hải quan

3.3.4. Giải pháp về truyền thông nội bộ

Tạp chí Hải quan tích cực phối hợp, hỗ trợ các đơn vị trong ngành trong triển khai công tác truyền thông nội bộ như: xuất bản các ấn phẩm truyền thông (kỷ yếu, sách ảnh, tài liệu nội bộ, phim truyền thống...); tổ chức các cuộc thi tìm

hiểu chính sách, tìm hiểu truyền thống; tổ chức các sự kiện, tọa đàm, hội thảo, triển lãm, giao lưu...

Tạp chí Hải quan hỗ trợ các đơn vị về đào tạo về hoạt động truyền thông và xử lý khủng hoảng truyền thông cho cán bộ công chức Hải quan; phối hợp tổ chức các buổi nói chuyện, bồi dưỡng kỹ năng nghiệp vụ báo chí truyền thông tại các đơn vị trong ngành.

3.2.3. Nhóm giải pháp khác

- *Nâng cao trình độ kỹ năng tác nghiệp của phóng viên, biên tập viên*
- *Mở rộng đội ngũ cộng tác viên của Tạp chí Hải quan*
- *Về kinh phí, trang thiết bị phục vụ hoạt động truyền thông*
- *Tiếp tục khảo sát, đo lường sự quan tâm, nhu cầu thông tin của bạn đọc về Tạp chí Hải quan*
- *Về phối hợp với các đơn vị trong và ngoài ngành Hải quan*

3.4. Một số kiến nghị để nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan thúc đẩy tiến trình cải cách hiện đại hóa Hải quan Việt Nam.

3.4.1. Kiến nghị tiếp tục nâng cao nhận thức của đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các đơn vị thuộc và trực thuộc Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan về vai trò, tác động của báo chí, trong đó có vai trò quan trọng của Tạp chí Hải quan - cơ quan ngôn luận của Tổng cục Hải quan đối với công tác thúc đẩy tiến trình cải cách hiện đại hóa Hải quan Việt Nam.

3.4.2. Kiến nghị Tổng cục Hải quan tiếp tục quan tâm tạo điều kiện chỉ đạo Tạp chí Hải quan đổi mới phát triển thành cơ quan báo chí truyền thông hiện đại đa phương tiện.

3.4.3. Kiến nghị các đơn vị thuộc và trực thuộc Tổng cục Hải quan trong việc phối hợp thực hiện hoạt động truyền thông của Tạp chí Hải quan.

3.4.5. Kiến nghị đối với Hiệp hội doanh nghiệp, doanh nghiệp

KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu của Đề tài đã đánh giá thực trạng của Tạp chí Hải quan về những kết quả thành công, có tác động chuyển biến nhận thức của các tổ chức cá nhân về tiến trình cải cách hiện đại hóa của ngành Hải quan, hỗ trợ doanh nghiệp trong việc tìm hiểu, nghiên cứu, nâng cao hiểu biết nhận thức về cơ chế chính sách pháp luật về thương mại đầu tư xuất nhập khẩu, hoạt động quản lý Nhà nước về Hải quan, từ đó chấp hành tốt pháp luật, góp phần nâng cao sức cạnh tranh của doanh nghiệp, thúc đẩy kinh tế xã hội phát triển và mở rộng hội nhập quốc tế. Đồng thời kết quả nghiên cứu cũng nhìn nhận những hạn chế của Tạp chí Hải quan để đề ra giải pháp khắc phục nâng cao vai trò của Tạp chí Hải quan trong thời gian tới.

Kết quả nghiên cứu của Đề tài kiến nghị các đơn vị và cán bộ công chức trong ngành, cộng đồng doanh nghiệp, các tổ chức cá nhân liên quan cần có các giải pháp phối hợp với Tạp chí Hải quan trong công tác truyền thông, từ đó góp phần thúc đẩy ngành Hải quan thực hiện thành công tiến trình cải cách hiện đại hóa.

Kiến nghị Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan, các đơn vị thuộc và trực thuộc Tổng cục Hải quan về một số nội dung liên quan đến giải pháp nâng cao vai trò, hiệu quả của Tạp chí Hải quan, góp phần xây dựng hình ảnh ngành Hải quan trong cộng đồng doanh nghiệp và xã hội.

Kiến nghị các cơ quan liên quan, các doanh nghiệp, Hiệp hội doanh nghiệp về phối hợp với Tạp chí Hải quan trong hoạt động truyền thông về cải cách hiện đại hóa Hải quan Việt Nam.